

Птаваринництво, ветеринарна медицина

УДК 636.598.033:612:615
© 2010

*І.І. Ібатуллін,
академік УААН*

*М.Ю. Сичов,
кандидат сільсько-
господарських наук*

*Національний
університет біоресурсів
і природокористування
України*

РІСТ І ГЕМАТОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ МОЛОДНЯКУ М'ЯСНИХ ПЕРЕПЕЛІВ ЗАЛЕЖНО ВІД РІЗНИХ ДЖЕРЕЛ ЖИРУ В КОМБІКОРМАХ

*Досліджено вплив різних джерел жиру
в комбікормах на ріст і гематологічні показники
крові молодняку м'ясних перепелів.*

*Установлено, що використання комбікорму для
молодняку м'ясних перепелів з використанням
соєвої олії як основного джерела жиру сприяє
поліпшенню росту, зниженню витрат корму на
1 кг приросту та не призводить до змін
у гематологічних даних.*

Сучасний стан розвитку птавіництва в ряді країн характеризується широким використанням жирів у годівлі птиці з метою підвищення їх продуктивності, ефективнішого використання кормів, підвищення харчової і біологічної цінності м'яса та яєць.

Без жирових добавок неможливо в багатьох випадках забезпечити високу інтенсивність росту та продуктивність птиці [1, 2]. Це пояснюється високою енергетичною цінністю та різносторонньою біологічною дією ліпідів на обмін речовин і фізіологічні процеси в організмі. Про позитивний вплив жирових добавок на ріст молодняку, оплату корму, м'ясну продуктивність, харчову та біологічну цінність м'яса свідчать численні дослідження, проведені на птиці різних видів, віку та напрямку продуктивності [3—5].

Незважаючи на значну кількість робіт, результати яких характеризують вплив жирового живлення птиці на обмінні процеси та продуктивні показники, які в основному стосуються курей, індиків, гусей, качок, аналогічних робіт на м'ясних породах перепелів виконано надзвичайно мало. Залишається нез'ясованим питання щодо нормування жирових добавок і доцільності використання різних джерел жирів з урахуванням їхнього жирнокислотного складу на продуктивність перепелів та їхні гематологічні показники.

Мета досліджень — вивчення показників росту та гематологічних даних молодняку м'ясних перепелів за різних джерел жиру в комбікормах.

Матеріал і методи досліджень. Експериментальні дослідження проводили в умовах проблемної науково-дослідної лабораторії кормових

добавок Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Матеріалом для науково-господарського дослідження були добові перепеленята породи фараон. Дослід проводили за методом груп-аналогів. За його схемою відібрано 400 гол., з яких за принципом аналогів сформовано 4 групи — контрольну і 3 дослідні, по 100 гол. (50 самок і 50 самців) у кожній (табл. 1). Під час добору аналогів враховували їх вік, стать і живу масу.

Для годівлі піддослідного поголів'я молодняку перепелів упродовж дослідження використовували повнораціонні комбікорми. Набір і кількість основних інгредієнтів у складі комбікормів регулювали залежно від віку (періоду вирощування) птиці (1—21 і 22—49 днів) та основного джерела жиру (табл. 2). Годували піддослідну птицю розсіпними повнораціонними комбікормами двічі на добу (вранці та ввечері).

Результати досліджень. Інтенсивність росту та скороспілість перепелів характеризуються живою масою та приростом, збереженістю поголів'я та витратами корму на їхнє вирощування. У разі

1. Схема науково-господарського дослідження

Група	Кількість птиці на початок дослідження, гол.	Вид рослинного жиру у комбікормі
I (контрольна)	100	Соняшниковий
Дослідна:		
II	100	Пальмовий
III	100	Ріпаковий
IV	100	Соєвий

2. Склад повнораціонних комбіормів для перепелів, %

Інгредієнт	Вік перепелів, діб							
	1—21				22—49			
	Група							
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Пшениця	21,000	21,000	21,000	21,000	—	—	—	—
Макуха соєва	38,000	38,000	38,000	38,000	18,423	18,423	18,423	18,423
Кукурудза	26,050	26,090	26,040	26,045	62,466	62,474	62,460	62,464
Кукурудзяний глютен	3,300	3,300	3,300	3,300	—	—	—	—
Шрот соняшниковий	—	—	—	—	10,000	10,000	10,000	10,000
Рибне борошно	8,500	8,500	8,500	8,500	6,000	6,000	6,000	6,000
Рослинний жир*	0,550	0,510	0,560	0,555	0,298	0,290	0,304	0,300
Вапняк	1,000	1,000	1,000	1,000	0,314	0,314	0,314	0,314
Премікс КМ КК, %:								
1,6	1,600	1,600	1,600	1,600	—	—	—	—
2,5	—	—	—	—	2,500	2,500	2,500	2,500

* За схемою дослідів (табл. 1).

використання комбіормів з різними джерелами жиру жива маса птиці протягом періоду інтенсивного росту змінювалась. Жива маса птиці добоового віку контрольної та дослідних груп істотно не відрізнялась, а у наступні періоди вирощування вона змінювалась залежно від джерела жиру в комбіормах (табл. 3).

Жива маса у перепелів 35-добоового віку у IV групі була на 8,7 г, або на 3,8 % вищою ($P<0,05$), ніж у молодняку контрольної групи. Водночас птиця II та III груп мала живу масу на 14,5 та 15,3 г, або на 6,4 та 6,7% меншу ($P<0,01$), ніж молодняк контрольної групи.

Аналогічну закономірність виявлено у зміні абсолютних і середньодобоових приростів. У середньому абсолютний приріст живої маси перепелів, які споживали комбіорм із соєвим жиром, був на 3,7% вищий ($P<0,05$) порівняно з птицею

контрольної групи, тоді як птиця II та III груп — відповідно на 6,3 та 6,4% ($P<0,01$) поступалася перепелам контрольної групи.

За середньодобоовим приростом живої маси у період вирощування молодняк IV групи перевищував на 0,2 г ($P<0,05$) птицю, яка споживала комбіорм із соняшниковим жиром, а птиця, якій згодовували комбіорми відповідно з пальмовим і ріпаковим жиром, поступалася перед аналогами контрольної групи на 0,4 та 0,5 г ($P<0,01$).

Установлено, що в середньому найвищий відносний приріст живої маси мала птиця IV групи, у якої він був на 0,8% більшим порівняно з контролем ($P<0,001$), тоді як у молодняку II та III дослідних груп — відповідно на 1,2 та 0,8% меншим ($P<0,001$).

За період вирощування найнижчі витрати корму на 1 кг приросту виявлено в молодняку IV гру-

3. Показники вирощування піддослідних перепелів

Показник	Група			
	I	II	III	IV
Жива маса, г:				
на початок дослідів	9,2±0,12	9,3±0,14	9,2±0,10	9,2±0,12
на кінець дослідів	226,9±2,94	212,4±3,32**	211,6±3,61**	235,6±2,81*
Приріст живої маси, г:				
абсолютний	222,1±2,57	208,1±2,89**	208,0±3,20**	230,4±2,51*
середньодобоовий	6,4±0,07	6,0±0,08**	5,9±0,09**	6,6±0,07*
відносний	59,1±0,03	57,9±0,06***	58,3±0,11***	59,9±0,04***
Витрати корму на 1 кг приросту живої маси, кг	3,980	4,254	4,228	3,852
Збереженість поголів'я, %	87	88	86	89

* $P<0,05$; ** $P<0,01$; *** $P<0,001$ порівняно з контрольною групою (до табл. 3 і 4).

4. Деякі біохімічні показники крові молодняку перепелів

Показник	Група			
	I	II	III	IV
Глюкоза, ммоль/л	18,3±0,59	16,5±0,15*	17,5±0,16	17,9±0,11
Креатинін, мкмоль/л	16,7±1,23	21,0±0,27*	15,3±0,16	19,0±0,54
Сечова кислота, мкмоль/л	521,0±49,72	540,7±21,77	352,7±9,28*	592,0±5,35
Аланінамінотрансфераза, ммоль/год·л	2,7±0,16	3,3±0,31	3,7±0,31*	3,7±0,16**
Аспартатамінотрансфераза, ммоль/год·л	232,7±2,91	271,0±9,73**	229,0±4,97	224,3±4,61
Холестерин, ммоль/л	5,0±0,12	3,0±0,22***	3,2±0,17***	4,9±0,22
Тригліцериди, ммоль/л	3,3±0,46	1,1±0,05**	1,4±0,02**	2,8±0,24

пи (на 3,2% менше, ніж у контрольній групі), найвищі — у молодняку II групи (на 6,9% більше, ніж на контролі).

У середньому за період досліду збереженість перепелів була високою, найвищою вона була у птиці IV групи — 89%, найнижчою — III групи — 86%.

Отже, інтенсивність росту молодняку перепелів віком 1—35 діб IV групи була вищою порівняно з аналогами контрольної та інших дослідних груп. Крім того, птиця цієї групи значно ефективніше використовувала корми на 1 кг приросту живої маси.

Зміни в системі крові належать до одних з найоб'єктивніших показників, які характеризують стан організму та рівень перебігу в ньому адаптаційних і компенсаторних реакцій. Досліджено вплив різних джерел жиру в кормах на біохімічний склад крові молодняку перепелів (табл. 4).

Так, заміна соняшникового жиру на пальмовий у комбікормах птиці II групи порівняно з контролем зумовила зниження вмісту у крові глюкози на 9,8% ($P<0,05$), тоді як у перепелів III та IV дослідних груп відбулась незначна зміна вмісту глюкози у ній.

За вмістом креатиніну перепели II групи мали на 25,8% ($P<0,05$) вищі показники, ніж на конт-

ролі. У птиці інших дослідних груп відбувались незначні коливання порівняно з показниками контрольної групи.

Згодовування перепелам комбікормів з ріпаковим жиром зумовило зниження вмісту у крові сечової кислоти у тварин III групи на 32,3% ($P<0,05$) порівняно з контролем.

Установлено, що використання у годівлі перепелів комбікормів з джерелом ріпакового та соєвого жиру відповідно (III та IV групи) зумовлює підвищення активності аланінамінотрансферази на 37% ($P<0,05$; $P<0,01$). Слід зазначити, що активність аспартатамінотрансферази у птиці II групи, якій згодовували комбікорми з пальмовим жиром, була найвищою і становила 277 ммоль/год·л ($P<0,01$) (порівняно з відповідним показником контрольної групи).

Установлено, що у птиці II та III груп знижується кількість холестерину та тригліцеридів у крові відповідно на 40 і 36% ($P<0,001$) та 66,7 і 57,6% ($P<0,01$) щодо контролю.

Отже, якість жирового живлення молодняку м'ясних перепелів у період вирощування впливає на ріст та основні біохімічні показники їх крові. Є підстави для висновку, що завдяки використанню в комбікормі основного джерела жиру — соєвої олії продуктивність птиці підвищується.

Висновки

Згодовування молодняку перепелів комбікорму з соєвою олією сприяє зростанню живої маси на 3,8 і приростів на 3,7%. Використання його у годівлі молодняку перепелів віком 1—42 доби

підвищує збереженість поголів'я на 2,3% і знижує затрати корму на 3,2%. Споживання комбікорму молодняком яєчних перепелів не викликає істотних змін у біохімічних показниках крові.

Бібліографія

1. Головащенко А. Особливості травлення та обміну речовин у птиці/А. Головащенко, А. Деєва// Ефективне птахівництво. — 2007. — № 9 (21). — С. 11—16.
2. Гурдзик Р. Липидное питание птицы/Р. Гурдзик//Там само. — 2007. — № 4 (28). — С. 50—53.
3. Decuyper E. Metabolic insights and nutrition of poultry/E. Decuyper, M. Verstegen//Tijdschr. Diergene-

- esk. — 1999. — 7, № 1. — Р. 47—51.
4. De Groot G. The metabolic efficiency on energy utilization of glucose, soybean oil and different animal fats by growing chicks/G. De Groot, N. Reyntens, J. Amich-Cali//Poult. Sci. 1971. — 50, № 3. — Р. 808—819.
5. Wilson P. Fats in compound feed/P. Wilson, A. Lawrence//Chem. Ind. — 1985. — V. 4. — Р. 113—118.